

Vurdering av behov for konsekvensutredning for utvidelse av MTB (Maksimal tillatt biomasse) for lokalitet 14043 Lybergsvika, Rauma kommune, Møre og Romsdal.

SalMar Farming AS søker om utvidelse av MTB fra 3120 til 4680 tonn på lokalitet Lybergsvika. **Det søkes ikke om anleggsendring i forhold til dagens godkjente anlegg.** Omsøkte tiltak vil derfor ikke medføre endringer i forhold til dagens godkjente anlegg innenfor de fleste tema som blir gjennomgått i denne vurderingen.

Med utgangspunkt i «FOR 2017-06-21-854: Forskrift om konsekvensutredninger, Kapittel 2 og 3», skal planer og tiltak konsekvensutredes dersom de kan få vesentlig virkning for miljø eller samfunn.

§ 10 omhandler kriterier for vurderingen av om en plan kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn:

«I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket, jf. annet ledd og planen eller tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene, jf. tredje ledd. Det skal også i nødvendig grad ses hen til egenskaper ved virkninger nevnt i fjerde ledd.»

1. Bakgrunn og saksgang

Før søknad kan fremmes gjennomføres det en rekke undersøkelser og vurderinger for å vurdere lokalitetens egnethet, både isolert sett, men også i forhold til omkringliggende miljø og interesser. Dette gjelder miljøundersøkelser som strøm, bølge, bunntopografi, bunnsstrat og vurderinger av lokalitetens evne til å akkumulere omsøkte biomasse. Søknaden skal være i henhold til vedtatte arealplaner og ikke komme i konflikt med ulike verneformål eller andre arealformål. Videre skal det vurderes hvordan lokaliteten vil kunne påvirke omkringliggende miljø, som naboforhold, ferdsel, hensyn til viltlevende arter og naturmangfold. Nærhet til annen akvakulturvirksomhet skal også vurderes opp imot risiko for uønsket påvirkning mellom virksomhetene.

Fylkeskommunen har det overordnede ansvaret for behandling av akvakultursøknader. Den aktuelle kommunen mottar søknaden for offentlig ettersyn og kommunal behandling etter plan- og bygningsloven. Mattilsynet avgjør søknaden etter matlova, dyrevelferdslova og tilhørende forskrifter, Kystverket avgjør søknaden etter hamne- og farvasslova, og Statsforvalterens miljøvernavdeling avgjør søknaden etter forurensingslova. Statsforvalteren gir også uttalelse om naturvern, friluft, fiske og viltinteresser, mens Fiskeridirektoratet gir uttalelse om tradisjonelle fiskeriinteresser.

2. Beskrivelse av tiltaket

a) Størrelse, planområde og utforming

Det søkes ikke om endring i størrelse eller utforming av anlegget. Kun økning av MTB. For ordens skyld er kartpakke som beskriver dagens anlegg vedlagt søknaden.

b) Bruken av naturressurser

Produksjon vil foregå som i dag, i konvensjonelle merder i frie vannmasser. Lokaliteten skal ikke forbruke lokale naturressurser, foruten det omsøkte arealet.

c) Avfallsproduksjon og utslipp

Utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale i form av fekalier og løste næringsalter fra fisken.

Påvirkning på bunnforholdene vil jevnlig bli fulgt opp med miljøundersøkelser i henhold til NS9410. Det er gjennomført undersøkelser etter siste produksjonssyklus både i anleggssone (MOM-B) og influensområde (MOM-C). Analysene beskriver dagens tilstand, og danner grunnlag for senere undersøkelser av sjøbunnen i influensområdet. Samlet tilstand under anlegget etter siste produksjonssyklus (MOM-B) ble «Tilstand 1 – Beste Tilstand». Samlet tilstand i omkringliggende områder på havbunnen (MOM-C) ble «Tilstand 2 – God». Oppfølgende undersøkelser i henhold til forskriftskrav, NS9410 og vilkår i utslippstillatelsen vil gjennomføres for å kontrollere at produksjonen ikke overskrider akseptabel påvirkning.

Risikoen for regionale miljøeffekter (eutrofiering) som følge av økt næringsstofftilførsel fra fiskeoppdrett, vurderes som lav i alle produksjonsområder langs kysten ¹

Lokaliteten vil daglig kontrollere og ta ut død fisk. Denne ensileres for å opprettholde råstoffkvaliteten og vil bli levert til godkjent mottaker for videre bearbeiding.

Øvrige avfallsprodukter fra produksjonen vil bli håndtert og avhendet i henhold til gjeldende regelverk og myndighetskrav. Det er etablerte prosedyrer og rutiner i SalMars IK-system for å etterleve kravene til substitusjonsplikt.

d) Risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer

Fortøyninger, merder, nøter og alle tilhørende komponenter er dimensjonert på bakgrunn av lokalitetsspesifikke strømmålinger og bølgeanalyser, utført av eksterne akkrediterte eller sertifiserte organer. Etter at anlegget er ferdigstilt, gjennomføres det kontroll av akkreditert organ, som utsteder anleggssertifikat. Anleggssertifikatet dokumenterer etterlevelse av kravene i NYTEK forskrift og NS 9415.

¹ <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2021-8#sec-7-9>

SalMar har gode etablerte rutiner for kontroll av fortøyninger, merder, nøter og andre anleggskomponenter. Nøter, merder og ekstrautstyr kontrolleres daglig på overflaten gjennom «Runde på ring». Alle nøter kontrolleres i tillegg med ROV minimum hver 6 uke. I tillegg overvåkes fisken og merdmiljøet hver dag under hele foringsperioden ved hjelp av undervannskamera, som vil være fast montert i alle merder.

SalMars interne styringssystem inneholder gode, etablerte prosedyrer og rutiner, utviklet over mange år. Styringssystemet legger til rette for et høyt sikkerhetsfokus i alle deler av organisasjonen, og danner grunnlag for å forhindre at alvorlige ulykker eller skade på mennesker, fisk, anlegg eller ytre miljø.

Oppsummert:

Akvakulturanlegget er designet for å kunne ivareta fiskevelferd, rømmingssikring og drift, samtidig som det ikke skal tilføre unødig ulempe og risiko i forhold til andre hensyn.

3. Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planene eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a) **Verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven**

Viser til vedlagte kartpakke, vedlegg 6.1.3.

- På nordsida av Veøya, ca. 3 km. unna lokaliteten ligger Veøy landskapsvernområde. *Føremålet med fredinga er å ta vare på eit historisk kulturlandskap og eit eigenarta naturmiljø kring gamle Veøy fylkeskirke.*²
- I Rødvenfjorden, ca. 4 kilometer fra lokaliteten ligger Rødven Stavkirke. Denne er fredet³. Det søkes ikke om endring i anleggsdesign, og tiltaket vil derfor ikke medføre endringer i landskapsbilde i forhold til dagens situasjon. Grunnet omkringliggende topografi er ikke lokaliteten synlig fra stavkirken.
- Ottestad Kalkomn ligger på land. Denne er definert som regionalt verneverdig⁴.

² <https://faktaark.naturbase.no/?id=VV00001591>

³ <https://www.kulturminnesok.no/kart/?q=&am-county=&lokenk=location&am-lok=&am-lokdating=&am-lokconservation=&am-enk=&am-enkdating=&am-enkconservation=&bm-county=&cp=1&bounds=62.62610954409457,7.4916136264801025,62.62268579810972,7.497621774673462&zoon=17&id=508dac3b-54e2-11eb-818d-005056bf3d73>

⁴ <https://www.kulturminnesok.no/kart/?q=&am-county=&lokenk=location&am-lok=&am-lokdating=&am-lokconservation=&am-enk=&am-enkdating=&am-enkconservation=&bm-county=&cp=1&bounds=62.6422244549305,7.4709295035063406,62.640654085069215,7.47393357760302&zoon=18&id=313e47cf-5427-11eb-818d-005056bf3d73>

- Lokalteten ligger i Langfjorden. 3,5 km lenger ut skilles denne ut som en egen fjordarm fra Romsdalsfjorden. Indre del av Romsdalsfjorden mot Åndalsnes er nasjonal laksefjord.

Oppsummert:

Lokaliteten vil ikke komme i konflikt med verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven.

- b) **Truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv**

Kartbeskrivelse: Lokaliteten markert med grønt. Grå skravert felt markerer område hvor det er registrert ulike fuglearter. Grå prikker er enkeltregistreringer.

Truede arter eller naturtyper i området

- Det er mellom 2010 og 2020 registrert ærfugl, alke, hettemåke, fiskemåke, krykkje, gråmåke, teist, havelle, havhest, sjøorre, grønnefink, gulspurv, taksvale, stær, gresshoppesanger og storskarv i området rundt lokaliteten⁵. Lokaliteten har eksistert, med noe justering av plassering siden 2002.
- Grått skravert felt markerer område hvor det i 1994 ble registrert fiskemåke, krykkje, teist og tjeld.

⁵ <https://geocortex01.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>

Akvatiske registreringer i området:

- Gytefelt for torsk i Rødvenfjorden sørøst for lokaliteten.
- Nasjonal laksefjord i nabofjorden, Romsdalsfjorden inn mot Åndalsnes.
- Elver/bekker innenfor 5 km. fra lokaliteten hvor det er potensiale for oppgang av anadrom fisk (laks eller sjøørret)⁶:
 - Rødvenelva⁷ 3,5 km. unna lokaliteten
 - Herjeelva⁸ 4,8 km unna lokaliteten

Det er ikke kjent at det er registrert fangst i disse elvene.

- Åkerblå gjennomførte i 2020 korallundersøkelser i området, uten at det ble avdekket funn av koraller.

Verdifulle landskap

Viser her til kapittel 3a.

Verdifulle kulturminner og kulturmiljøer

Viser her til kapittel 3a.

Nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser

Tiltaket skal plasseres i sjø, og vil ikke påvirke mineralressurser.

Områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift

Tiltaket vil ikke påvirke samisk utmarksnæring eller reindrift.

Områder som er særlig viktige for friluftsliv

Det er ikke en definert verdsetting av friluftsområdene på sjøen ved lokaliteten og på land i den delen som ligger i Rauma kommune. Nord for lokaliteten i ca. 3 kilometers avstand ligger Veøya/Sørøya, definert som svært viktig friluftsområde⁹, og Sølje og Sølsholmane som er definert som viktig friluftsområde¹⁰. Lokaliteten vil ikke forhindre muligheten for å benytte området til friluftsliv.

Oppsummert:

Lokaliteten vil ikke komme i konflikt med truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv.

⁶ <https://laksekart.fylkesmannen.no/>

⁷ <https://lakseregisteret.fylkesmannen.no/visElv.aspx?vassdrag=R%C3%B8dvenelva&id=103.63Z>

⁸ <https://lakseregisteret.fylkesmannen.no/visElv.aspx?vassdrag=Herjeelva&id=104.11Z>

⁹ <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00029943>

¹⁰ <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00029944>

- c) **Statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.**

Det søkes ikke arealendring. Dagens lokalitetsplassering er godkjent.

Oppsummert:

Lokaliteten vil ikke komme i konflikt med kommunal arealplan, statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.

- d) **Større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet**

Ikke relevant.

- e) **Økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet**

Lokaliteten fikk ved siste undersøkelse «God» tilstand på siste MOM-C-undersøkelse. For ytterligere beskrivelse henvises det til vedlegg 6.1.2.c. B-undersøkelsen (tilstand rett under anlegget) som ble gjennomført på samme tid fikk tilstand 1 (beste tilstand). Resultatene fra bunnundersøkelsene og erfaring fra andre lokaliteter tilsier at omsøkte MTB-økning på Lybergsvika ikke vil medføre overbelastning på resipienten.

Oppsummert:

Lokaliteten er plassert i et område der fastsatte miljøkvalitetsstandarder ikke er overskredet.

- f) **Konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning**

Lokalitet skal ikke medføre uakseptable konsekvenser for befolkningens helse, herunder luft- eller lysforurensning, støy eller lukt.

- Lukt: Fôr og ensilasje vil lagres i tette tanker på flåten ute på lokaliteten.
- Lys: Belysning vil være begrenset til lovpålagt belysning av flåte og markører i anleggets ytterpunkter. Det kan være aktuelt å benytte produksjonslys i merdene i perioder. Disse blir montert i merdene på 5-7 meters dybde. Lysene SalMar benytter lyser nedover, slik at det forventes minimal lysforurensning av disse. Annet lys vil være arbeidslys på båtene som benyttes i arbeidstiden.
- Støy: Støykrav som skal overholdes vil bli gitt i utslippstillatelsen.
- Ferdsel er tillatt rundt anlegget på alle sider i 20 meters avstand. Fiske vil fortsatt være tillatt rundt anlegget i 100 meters avstand.
- Fortøyninger er nedsenket, fra 8 meter ved anleggets ytterpunkt og ned til anker eller bolt på havbunnen.

Oppsummert:

Basert på overnevnte parameter skal tiltaket ikke medføre konsekvenser for befolkningens helse.

g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

- SalMar arbeider aktivt med tiltak for å holde klimagassutslipp lavest mulig. Blant annet gjennom økt elektrifisering av fôrflåter og lokalitetsbåter.
- For ytterligere info om SalMars bærekraftarbeid og rapporter henvises til SalMars bærekraftsrapport¹¹
- For utslipp av næringssalter, se punkt e).

Oppsummert:

Lokaliteten vil ikke medføre vesentlige utslipp av klimagasser.

h) Risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

Risiko for alvorlige ulykker og naturskade er vurdert som akseptabel.

- Rømmingsfare: Strømmålinger og bølgeberegninger er gjennomført på lokaliteten. Alt utstyr, som merder, nøter, fortøyninger og flåte vil være tilpasset hverandre, og dimensjonert for minimum å tåle ekstremtilstander med 50 års returperiode. Lokaliteten vil ha anleggssertifikat, noe som dokumenterer etterlevelse av kravene i NYTEK forskrift og NS 9415. Dimensjonering på bakgrunn av lokalitetsspesifikke målinger og analyser utføres av eksterne akkrediterte eller sertifiserte organer.
- SalMar har gode etablerte rutiner for kontroll av fortøyninger, merder, nøter og andre anleggskomponenter. Nøter, merder og ekstrautstyr kontrolleres daglig på overflaten gjennom «Runde på ring». Alle nøter kontrolleres i tillegg med ROV minimum hver 6 uke. I tillegg overvåkes fisken og merdmiljøet hver dag under hele foringsperioden ved hjelp av undervannskamera, som vil være fast montert i alle merder.
- Området er ikke rasutsatt.
- Anlegg og fortøyninger vil ikke påvirkes av flom.

Oppsummert:

Omsøkte lokalitet er ikke plassert i område hvor det er forhøyet risiko for naturkatastrofer.

¹¹ <https://www.salmar.no/baerekraft/>

Konklusjon

Ut fra våre erfaringer og vurderinger er området godt egnet til oppdrett. En økning i Maksimal tillatt biomasse (MTB) fra 3120 tonn til 4680 tonn vil ikke medføre uønskede negative virkninger for miljø, naturressurser og samfunn.

Basert på gjennomførte undersøkelser og miljøovervåkinger, og gjennomgang av tilgjengelige registreringer i forhold til naturtilstand, naturmangfold, kulturminner og bosetting i området er det etter vår vurdering ikke behov for ytterligere tilleggsundersøkelser/konsekvensutredning.

Ut ifra «FOR 2017-06-21-854: Forskrift om konsekvensutredninger, Kapittel 2, § 8», konkluderer SalMar Farming med at det ikke er behov for konsekvensutredning i forbindelse med vår søknad om utvidelse av maksimal MTB fra 3120 til 4680 tonn.

Trond Baarset
Lokalitetsutvikler
SalMar Farming AS